

Maar het wonderlijke van alle Psalmen die uit de diepte opgaan tot God is dit, dat ze nooit in de diepte eindigen. Het zijn geen snikken die gesmoord worden, geen weeklagen, die terugslaan tegen de wanden van ons angstig hart, geen uitroepen tegen een koperen hemel, die gesloten blijft.

Dat kan ook niet!

Gods kinderen komen steeds waar ze wezen moeten, dicht bij het groote, trouwe, warmkloppend Vaderhart.

Ze moeten er soms met zweepslagen toe gedreven worden, maar komen doen ze er!

Het zou ook moeilijk anders kunnen. Want waar is er eenig steunpunt buiten God?

Wij kunnen in dagen van voorspoed wel eens van God afdwalen, zoals het kleine kind, dat met vader een wandeling maakt, wel eens zorgeloos van de vaderhand wegliep. Maar zoo gauw dreigen er geen gevaren of dat kind kent maar één plaats des behouds: bij Vader.

Er zijn in onze dagen vele mensen, die op allerlei dingen hun betrouwen stellen of gesteld hebben. Maar als God daarin blaast, wat blijft er dan over?

David wist het wel: hij sterkte zich in den Heere zijn God.

En daarmede is hij niet beschaamd uitgekomen.

Het zal in deze dagen van werelderisis, nu God het vuur onder de groote smeltkroes is gaan stoken en Zijn machtige hand de blaasbalg trekt die het vuur aanwakkert tot den hoogsten gloed, moeten blijken waarop wij, die belijden Christen, dat is Gezalft te zijn, ons betrouwen hebben gesteld.

Dragen we het ambt van Christen, waartoe we door Christus' dood gezalfd zijn met waardigheid? Bedienen we het ambt aller geloovigen?

Nee, nu niet in allerlei publieke functies, die in onzen tijd met eer te bekleeden waren, maar in schuilkeiders, in doodsgevaar, in zware rouw, in diepe smart.

Ziet de mensch, die vreemd bleef aan het kindschap Gods, wat de kracht van het ambt aller geloovigen vermag?

Het zal nu moeten blijken.

Nu.

Ja, nu, waar Gods molens zijn gaan malen en het graan van Gods uitverkoren volk tot meel gemalen wordt tusschen de harde steenen van Gods werkmolen.

O, ons hart heeft als we ons afvragen: wat komt er nu van de daad van Gods volk.

Als we op de menschen zien.....

Maar er is een andere zijde.

Ik daarentegen zal op U betrouwen.....

Ik zal ook op U betrouwen als ik mij stel voor deze vraag. Want ik weet dat God zorgen blijft voor Zijn eigen zaak!

Zijn eer is er mede gemoed!

En Hij is een jaloeersch God op Zijn eer, Hij geeft die geen ander, wien dan ook!

En als Hij zegt tot Satan: neem Job maar, schud hem maar uit, ontzie hem maar niet, dan weet God, dat Zijn eigen werk in Job beproefd wordt, en Hij blijft rustig, want Hij kent het resultaat.

In dit alles zondigde Job niet!

Het komt goed!

Laten wij nu niet angstig zijn over de toekomst. Noch voor ons zelf, noch voor onze kinderen!

Ik daarentegen zal op U betrouwen.

Ik weet, Heere, dat Gij de draden van het wereld-bestuur vast in Uw handen hebt en houdt, dat Gij U niet vergist, dat het raadsplan Gods naar Zijn vast bestek in eeuwigheid zal rijzen.

Vader in den hemel!

Ik ben toch Uw kind? Gij hebt mij toch voor Uw

rekening genomen? En nu het donker is om mij heen, schuil ik bij U! Gij hebt Uw armen uitgebreid en neemt mij aan Uw Vaderhart. Ik reken op U, mijn Vader, mijn betrouwen is op U!

Ex profundis! Uit de diepte roep ik tot U naar omhoog.

En dat roepen, dat vertrouwen geeft mij rust, o Vader! Gij zult mij niet, Gij kunt mij niet verlaten.

Er is een verbond, mijn Vader; ik leg er in vast vertrouwen mijn hand op en mijn oogen staren in Uw trouwe Vaderoogen, en ik weet, dat alles goed komt. Gij hebt Uw woord gegeven.....

Als dit nu onze gestaltens is, dan kunnen we het ambt aller geloovigen bedienen, dan wordt Zijn Naam in ons verheerlijkt en daartoe zijn wij geroepen. Dat geeft ook innerlijke rust en kalme, en die hebben we zoo nodig. Want het gewone leven roept weer. We moeten weer aan den arbeid, het leven gaat voort, zij het onder gewijzigde omstandigheden. Geen dag, geen uur, geen minuut, geen seconde blijft stil staan. De groote wereldklok draait naar twaalf uur, tot de dag vol is.

En we zijn geroepen te arbeiden zoolang het dag is. De Pinkstergeest is uitgestort op alle vleesch, en die Geest werkt, zonder ophouden en Hij noopt ons tot arbeiden.

Verstaan wij dan onze roeping.

Ieder op zijn plaats en in zijn kring, ieder op zijn post. Als vader in ons gezin, méér dan ooit; als arbeider op het veld, méér dan ooit; als onderwijzer voor de klas, méér dan ooit; als moeder in de huiskamer of de keuken, méér dan ooit; en ieder arbeide, in het volle vertrouwen, want het verbond, dat onwankelbaar is, is met onzen God, in den gloed van de smidse waar het goud beproefd wordt, vernieuwd: Ik daarentegen zal op U betrouwen.....

v. S.

Een bijzondere trilogie.

Willem Kramer: Het groote geluk. — N.V. Gebr. Zomer & Keuning, U.M., Wageningen.

Weer is er een trilogie voltooid, een goede en een heel bijzondere. Wel wordt hier, als in alle andere, de ontwikkeling van kind tot man beschreven, maar nog nooit is een probleem behandeld, als Kramer het in zijn boeken doet: de strijd van een blindgeworden jongen om een bestaan in de maatschappij der volwaardigen.

Van het derde deel wordt gezegd, dat het evenals de beide voorafgaande, afzonderlijk kan gelezen worden. Dit is stellig niet onjuist, maar wil men het genieten, dan moet men het bezien als derde van een reeks nauwsamenhangende boeken, die men als een geheel moet lezen.

Met de meeste trilogieën staat het zoo, dat het eerste deel doorgaans het beste is en de beide andere een afgaande reeks voorstellen. Het laatste gedeelte handelt doorgaans over den geheel of bijna volwassen mensch en treedt daardoor buiten het kader van de jeugdpsychologie en komt overeen met den gewonen psychologischen roman, waarin de hoofdfiguur echter nog niet tot een zo-danigen graad van rijpheid is gekomen, dat zijn leven buitengewoon interessant kan zijn.

Bij Kramer's laatste boek is de slotperiode nauwer verbonden gebleven aan de voorafgaande, omdat de hoofdpersoon pas aan het eind het blinden-instituut verlaat, dat de plaats van handeling van het tweede deel uitmaakt. Voor den schrijver

heilsfeit. Voortgaande in die gevaarlijke lijn, zouden we ook minder sterk komen te staan in onze bestrijding van de Roomsche en Lutherse avondmaalsleer, die gebaseerd is op de mogelijkheid van een herhaaldelijke offerande van Christus, die steeds weer „lijdzzaam en bereid” zou zijn, naar een woord van Jos. van Wely, om Zijn hemelheerlijkheid te verlaten en lichamenlijk tot ons terug te keeren. Een herhaalde hemelvaart impliceert immers de mogelijkheid van een herhaalde teraarde-daling.

De eenige tekst, die steun schijnt te bieden aan de gedachte, dat Christus reeds terstond op den dag Zijner opstanding Zijn terugreis ten hemel voortzette, is Joh. 20:17, waar Jezus zegt tot Maria Magdalena: „Ik vaar op tot Mijnen Vader en Uwen Vader, tot Mijnen God en Uwen God.” Maar dat dit praesens ook op deze plaats, gelijk op vele andere, niet anders dan proleptisch bedoeld moet zijn, is exegetisch en heils-geschiedtlich te bewijzen.

Dit woord „Ik vaar op” komt voor in de boodschap, die Christus aan Maria opdraagt aan Zijn discipelen over te brengen. Daaruit laat zich het voorafgaande perfectum zeer goed verklaren. Christus zegt tot Maria: „Raak mij niet aan, houd mij niet tegen, want Ik ben nog niet waar Ik wezen wil. Ik ben nog niet in den toestand van Eén, die het opvaren volbracht heeft; anders zoudt ge mij niet derven aanvallen en tegenhouden! Dan zou Mijn stralende heerlijkheid u neerslaan, zoals straks Paulus of Johannes, als Ik hun als Opgevarene zal verschijnen. Nee, in dien toestand ver-

komt daar nu de moeilijkheid in de plaats, dat hij twee verschillende romans moet laten spelen in het zelfde milieu, dat den lezer volkomen bekend is geworden, zoodat er weinig uiterlijke decorverandering kan plaats vinden en het geheele gebeuren moet verlegd worden naar het innerlijk van den hoofdpersoon. Niet het reageren op geheel nieuwe uiterlijke omstandigheden, met tal van nieuwe conflicten, maar de veel moeilijker beschrijving van de innerlijke conflicten, waarin de hoofdpersoon zijn standpunt moet bepalen, zal het doel van den schrijver moeten zijn.

Een billijke beoordeeling van het resultaat, dat de schrijver bereikt heeft, zal rekening dienen te houden met de bijzondere gesteldheid van den hoofdpersoon, n.l. diens blindheid. In het eerste deel kon hij daardoor het voordeel van een grotere tragiek trekken. De hoofdpersoon, Roeltje, ziet de hem omringende, interessante wereld steeds minder duidelijk en hij moet er zich op voorbereiden, dat het visuele beeld straks tot een lichtende herinnering zal vervagen. De liefde van vader, moeder en opoe tracht zijn lot te verzachten en de aanvaarding van den nieuwen toestand te vergemakkelijken. In het verdwijnende licht vervult de zichtbare wereld nog een zeer belangrijke functie.

Ook in het tweede deel zit nog veel actie. Hier toch wordt de worsteling geteekend van het jonge leven in en tegen zijn nieuwe omgeving. Wel heeft hij vrijwillig het blindeninstituut gekozen, om althans niet eens als een onvolwaardige in het groote leven te komen, maar hij moet nog geheel klaar komen met zich zelf en zijn heele natuur komt in opstand tegen zijn nieuwe bestaan. Als een jong dier dat in het voorjaar naar buiten wil uit den duisternen stal, botst hij tegen de hem van alle zijden omringende wanden. Hij heeft niet de berusting nog, die hem aanpassing van het nieuwe milieu mogelijk maakt. Daardoor wordt de buitenwereld door hem als vijandig gevoeld, waartegen hij zich telkens moet verzetten. De verhouding tot zijn omgeving is een voortdurend op zijn hoede zijn. Die onoverwonnen afkeer geeft hem een onbillijke kritiek op de leiding van het instituut en het personeel. Zij is begrijpelijk, gezien van het standpunt van den wilden jongen, die als een veulen moet getemd worden. Hij moet zich schikken naar nieuwe normen, die hij niet als normaal wil erkennen. De gevoelens die hij in zich draagt van wantrouwen en nauw bedwongen haat, meent hij duidelijk te bemerken in den onderlingen omgang der volwassenen, die hem moeten leeren. Voor zijn gevoel wordt het onredelijke dwang, wat noodzakelijke hardheid is. Dit alles verleent aan het tweede deel een spanning, een actie, die bij den objectieven lezer een geheel andere uitwerking heeft, dan op den subjectieven hoofdpersoon.

Maar zoo moet men ook het derde deel bezien als een noodzakelijk vervolg op het tweede, waardoor het een goed slot wordt. De toestand op het instituut lijkt nu geheel anders, niet omdat daar werkelijk zich een verandering heeft voltrokken in de verhouding tusschen het personeel en de jongens, maar omdat Roel nu anders reageert op zijn omgeving. Hij is ouder geworden en na zijn vlucht uit en zijn terugkeer naar het instituut, heeft hij dit met andere, innerlijke oogen leeren bezien.

Hij kan nu waardeering hebben voor menschen en toestanden, die vroeger zijn felste kritiek moesten doorstaan. Roel's drang naar eerlijkheid tegenover God en menschen doet hem nu partij kiezen voor den directeur, tegen een geliefden leeraar, een vriend. En wanneer deze ontslag neemt, gaat Roel zijn woorden, die hij hem nog als goede vriend toevoegt, onder de loupe nemen. Als deze

keer Ik nog niet. Er is eerst nog veel te doen: ga heen en zeg Mijn discipelen, dat Ik bezig ben op te varen. Ik ben op weg naar den Vader; maar zeg hun, dat Ik de aarde niet eerder zal verlaten dan in hun tegenwoordigheid!”

Daarom moeten wij deze boodschap aan de discipelen combineren met de andere opdrachten, die de Verrezenen in dit morgenuur door vrouwen aan hen laat overbrengen. Wij lezen bij Mattheüs, dat Christus tot de vrouwen zegt: „Boodschapt Mijn broederen, dat zij henegaan naar Galilea en aldaar zullen zij Mij zien.” Doch dit gaan naar Galilea is niet anders dan een volgen van Jezus. Want de engel heeft aan de vrouwen verklaard: „Zie, Hij gaat u vóór naar Galilea”. Hier wordt wel heel duidelijk iets genoemd van Christus' bezigheid op aarde na Zijn opstanding, n.l. Zijn heengaan naar Galilea. En het is toch al zeer onwaarschijnlijk om aan te nemen, dat die tocht naar Galilea, een vóórgaan, een vooruitloopen voor de anderen, gegaan zou zijn via den weg door den hemel!

Nee, de hemelvaart is een „schok-moment”, een mutatie geweest, waardoor de continuïteit van Christus' Middelaarsarbeid werd overgezet van de eene phase in een andere.

Met deze werkmethode van den grooten Arbeider Gods: het volgen van een lijn der continuïteit, waarbij het één geleidelijk evolueert uit het ander, de lijn der „durée”, die dan plotseling onderbroken wordt door momenten van ingrijpende verandering op „punten des tijds”, „du temps”, steunt de

POPULAIR-WETEN - SCHADDELUKE SCHEISEN

De beteekenis van Christus' verblijf op aarde tusschen graf en hemel.

III.

De vraag, waar Christus in den tijd tusschen Zijn opstanding en hemelvaart verblijf heeft gehouden, hetzij op aarde of in den hemel, is van beteekenis in verband met de methode, die Christus in de uitoefening van Zijn Middelaarswerk volgt vooral bij Zijn groote daden, die daarin de plaats van „heilsfeiten” innemen. Het kenmerkende van deze dominerende en culmineerende punten in Zijn groote, onafgebroken verlossingswerk is hun „Eenmaligheid”. De Schrift legt, vooral in den brief aan de Hebreërs, grooten nadruk op het volstrekt-absolute van elke daad, die Christus als Middelaar éénmaal verrichtte en die voor geen herhaling vatbaar is. Wanneer nu de hemelvaart als „heilsfeit” equivalent is aan de andere heilsfeiten, zoals als geboorte, dood, opstanding, wederkomst, dan ligt het daarom reeds in haar aard, dat zij slechts éénmaal kan hebben plaats gehad en zou een herhaalde hemelvaart reeds daarom met dit karakter in strijd wezen. Dr Goslinga wijst dan ook terecht op het gevaar van een „relatief-maken” van het

hem r-
woord
te zien
tracht
te oer-
Zijn
schen-
deel, c
man, j
den, d
hel pe
grond.
lijke r
hem E
richt,
waars
stijgt
Doe
zelf k
groei
schrijv
buiten
te mak
zaam
Noch
kan hi
driftig
ten en
Oude
om hu
woedt
Hij w
hem i
harste
De r
den sc
zijn ve
openba
van d
worden
vaag,
kwade
tot ver
en zijn
lieve m
tegeno
tenslot
goeder
Onde
strijd
is wel
maar
een an
de mo
veran
nemelij
en als
heeft
Toch
wint
maar
vertrek
De tri
Het
eigen
deelen
twee
gaat h
ernstig
verove
kwalite
bied h
niemar
versch
zaakt
uit de
de sch

hemel
weldig
aarde
aangrij
Maar
40 dage
op den
laten
ling in
natuur
vangen
gang v
vrouw
een pe
Zoo
hemel
weldig
Zijn ko
aarde,
leidelij
Daar-
gedure
liche”
de nie
dooden
hemel-
Hij ver
waarbo
vereen
de bere
plan: d
de san-